

Set No. 1

Mimansa C-297
Question Booklet No.

14P/275/5

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) .....

Serial No. of OMR Answer Sheet .....

Day and Date .....

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only blue/black ball-point pen in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope.*
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only OMR Answer Sheet at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

14P/275/5

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

1. अज्ञाततत्त्वर्थज्ञानं तावत् -

(1) संशयः (2) भ्रमः (3) प्रमा (4) अप्रमा

2. प्रमाकरणत्वं तावत् -

(1) गुणानाम् (2) कर्मणाम्
(3) द्रव्याणाम् (4) इन्द्रियसन्निकर्षादीनाम्

3

P.T.O.

14P/275/5

3. प्रमाणमविसम्वादि विज्ञानमिति -

(1) कापिलाः (2) जैनाः (3) नैयायिकाः (4) बौद्धाः

4. किमत्त्वम् ?

(1) भ्रमज्ञानम् (2) यथार्थानुभवः (3) यथार्थज्ञानम् (4) प्रमाज्ञानम्

5. प्रमाकरणं प्रमाणमिति -

(1) बौद्धाः (2) तार्किकाः (3) वेदान्तिनः (4) सांख्याः

6. द्विविधः सन्निकर्ष इति -

(1) सांख्याः (2) जैनाः (3) तार्किकाः (4) भाट्टाः

7. लौकिकसन्निकर्षः न्यायनये -

(1) एकविधः (2) चतुर्विधः (3) पञ्चविधः (4) षड्विधः

8. केषां मते अनुभूतेः प्रामाण्यम् -

(1) भाट्टानाम् (2) चार्वाकाणाम् (3) प्राभाकराणाम् (4) वैशेषिकाणाम्

9. सांख्यानां प्रमाणं तावत् -

(1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) चतुर्विधम् (4) षड्विधम्

10. प्रत्यक्षमेव प्रमाणमिति -

(1) बौद्धाः (2) तार्किकाः (3) चार्वाकाः (4) सांख्याः

11. भाट्टमते प्रमाणानि तावत् -
 (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) अष्टौ
12. कुत्र संयुक्ततादात्म्यसन्निकर्षः -
 (1) घटादिषु (2) पृथिव्यादिषु (3) रूपादिषु (4) द्रव्यादिषु
13. मनसो विभुत्वमिति -
 (1) सांख्याः (2) बौद्धाः (3) भाट्टानाम् (4) नैयायिकाः
14. शब्दत्वस्य ग्रहणम् -
 (1) संयुक्तसमवायेन (2) समवायेन (3) समवेतसमवायेन (4) संयोगेन
15. सन्निकर्षजं ज्ञानम् -
 (1) द्विविधम् (2) चतुर्विधम् (3) त्रिविधम् (4) षड्विधम्
16. कल्पनापोढमित्यादिकं प्रत्यक्षमिति -
 (1) वेदान्तिनः (2) बौद्धाः (3) चार्वाकाः (4) तार्किकाः
17. द्विविधः सन्निकर्षस्तावत् -
 (1) भाट्टमते (2) मिश्रमते (3) प्राभाकरमते (4) चार्वाकमते
18. ज्ञानं निर्विकल्पकमिति -
 (1) शाब्दिकाः (2) बौद्धाः (3) तार्किकाः (4) सांख्याः

14P/275/5

19. सविकल्पकेन विकल्पो भवति -

- (1) पञ्चधा (2) द्विधा (3) त्रिधा (4) चतुर्धा

20. अभावस्य सन्निकर्षस्तावत् -

- (1) संयुक्तसमवायेन (2) संयुक्तेन
(3) समवायेन (4) विशेषणविशेष्येण

21. व्याप्तिज्ञानं तावत् -

- (1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) चतुर्विधम् (4) षड्विधम्

22. अनुमानप्रमाणे कति अवयवाः -

- (1) त्रयः (2) पञ्च (3) चत्वारः (4) षट्

23. अन्वयादिव्याप्तिभेदेन अनुमानप्रमाणम् -

- (1) द्विविधम् (2) पञ्चविधम् (3) त्रिविधम् (4) षड्विधम्

24. भाट्टाः व्यतिरेक्यनुमानस्थले कस्य प्रामाण्यमङ्गीकुर्वन्ति -

- (1) अर्थापत्तेः (2) उपमानस्य (3) शाब्दस्य (4) अनुपलब्धेः

25. कस्तावत् स्वाभाविकसम्बन्धः -

- (1) पक्षधर्मता (2) परामर्शः (3) अनुमितिः (4) व्याप्तिः

26. प्रमाणानामनुग्राहकस्तावत् -

- (1) हेतुः (2) तर्कः (3) प्रत्ययः (4) विषयः

27. अनुमानावयवसंख्या बौद्धमतानुसारं तावत् -
 (1) द्वौ (2) त्रयः (3) चत्वारः (4) पञ्च
28. प्रत्यक्षलक्षणं तावत् साक्षात् प्रतीतिरिति -
 (1) बौद्धाः (2) कापिलाः (3) भाट्टाः (4) प्राभाकराः
29. भाट्टाः व्यतिरेक्यनुमानस्थले कस्य प्रामाण्यमङ्गीकुर्वन्ति -
 (1) अनुपलब्धेः (2) शाब्दस्य (3) उपमानस्य (4) अर्थापत्तेः
30. तर्कस्य कति अङ्गानि -
 (1) पञ्च (2) षट् (3) अष्टौ (4) नव
31. केषां मते तमसो दशमद्रव्यत्वम् -
 (1) नैयायिकानां (2) भाट्टानां (3) प्राभाकराणां (4) सांख्यानाम्
32. के अशरीरिणः -
 (1) जरायुजाः (2) स्वेदजाः (3) अण्डजाः (4) उद्भिज्जाः
33. अवयववन्ति द्रव्याणि तावत् -
 (1) पञ्च (2) षट् (3) अष्टौ (4) नव
34. द्रव्याणां संख्या भाट्टमते -
 (1) दश (2) एकादश (3) अष्टौ (4) नव

14P/275/5

35. कति रूपाणि अन्वयव्यतिरेकिहेतोः -

- (1) पञ्च (2) नव (3) त्रीणि (4) षट्

36. द्रव्यलक्षणं मीमांसामते -

- (1) गुणवत्त्वम् (2) नित्यमनेकानुगतम् (3) परिमाणगुणाधारम् (4) गुणक्रियावत्त्वम्

37. न्यायमते हेत्वाभासाः -

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्

38. मोक्षस्य प्रपञ्चसम्बन्धविलयत्वं के अङ्गीकुर्वन्ति -

- (1) नैयायिकाः (2) भाट्टाः (3) शांकराः (4) प्राभाकराः

39. अन्यथा अनुपपत्त्या यदुपपादककल्पनम् तत् -

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अर्थापत्तिः (3) उपमानम् (4) अनुमानम्

40. केषां मते प्रामाण्याप्रामाण्ययोः स्वतस्त्वम् -

- (1) नैयायिकानां (2) सांख्यानानां (3) मीमांसकानां (4) बौद्धानाम्

41. कियन्ति कारणानि वाक्यार्थावगमे -

- (1) त्रीणि (2) चत्वारि (3) पञ्च (4) षट्

42. दृष्टान्ताभासाः -

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्

43. अनुपलम्भस्तावत् -
 (1) त्रिविधः (2) चतुर्विधः (3) द्विविधः (4) षट्त्रिविधः
44. अर्थापत्तिप्रमाणम् -
 (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) चतुर्विधम् (4) पञ्चविधम्
45. मीमांसामते हेत्वाभासाः -
 (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्
46. सादृश्यज्ञानजन्यम् -
 (1) प्रत्यक्षम् (2) अर्थापत्तिः (3) अनुमानम् (4) उपमानम्
47. शरीरं तावत् -
 (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) चतुर्विधम् (4) पञ्चविधम्
48. रूपरहितत्वे सति स्पर्शवत्त्वं कस्य लक्षणम् -
 (1) पृथिव्याः (2) तेजसः (3) जलस्य (4) वायोः
49. कतिविधं शाब्दं ज्ञानम् -
 (1) द्विविधम् (2) चतुर्विधम् (3) त्रिविधम् (4) पञ्चविधम्
50. वेदस्तावत् -
 (1) अपौरुषेयः (2) पौरुषेयः (3) सर्वज्ञकृतः (4) ईश्वरकृतः

14P/275/5

51. समभिव्याहारस्तु -

- (1) स्थानम् (2) वाक्यम् (3) श्रुतिः (4) लिङ्गम्

52. श्रुतिप्रमाणं तावत् -

- (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) चतुर्विधम् (4) पंचविधम्

53. शब्दः द्रव्यमिति -

- (1) सांख्याः (2) वेदान्तिनः (3) तार्किकाः (4) भाट्टाः

54. प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानोऽर्थः -

- (1) मोक्षः (2) कामः (3) धर्मः (4) अर्थः

55. वाक्यापेक्षया कस्य बलीयस्त्वं -

- (1) लिङ्गस्य (2) प्रकरणस्य (3) स्थानस्य (4) समाख्यायाः

56. क्रियायाः विनियोजकं -

- (1) स्थानम् (2) लिङ्गम् (3) श्रुतिः (4) प्रकरणम्

57. कर्मस्वरूपमात्रावबोधकः -

- (1) अधिकारविधिः (2) विनियोगविधिः (3) उत्पत्तिविधिः (4) प्रयोगविधिः

58. विनियोग विधेः कति सहकारिप्रमाणानि -

- (1) चत्वारि (2) पञ्च (3) षट् (4) सप्त

59. वाक्यदोषः तावत् –

- (1) पदार्थजनितः (2) पदजनितः (3) वाक्यभेदजनितः (4) वाक्यार्थजनितः

60. करणाकाङ्क्षायां लिङादिज्ञानस्य कथमन्वयः –

- (1) कर्तृत्वेन (2) कार्यत्वेन (3) कर्मत्वेन (4) करणत्वेन

61. विधिस्तावत् –

- (1) एकविधः (2) त्रिविधः (3) द्विविधः (4) चतुर्विधः

62. शाब्दीभावना तावत् –

- (1) साध्यनिष्ठा (2) साधननिष्ठा (3) अर्थनिष्ठा (4) शब्दनिष्ठा

63. कस्यामाकाङ्क्षायामितिकर्तव्यता –

- (1) आकारहितायाम् (2) केनभावाकाङ्क्षायाम्
(3) कथं भावाकाङ्क्षायाम् (4) किं भावाकाङ्क्षायाम्

64. सोमेन यजेत इत्यत्र –

- (1) अधिकारविधिः (2) उत्पत्तिविधिः (3) विनियोगविधिः (4) प्रयोगविधिः

65. भावना –

- (1) द्विविधा (2) त्रिविधा (3) चतुर्विधा (4) पंचविधा

66. निषेधानाम् –

- (1) अपुरुषार्थत्वम् (2) अकिञ्चित्करत्वम्
(3) पुरुषार्थानुबन्धित्वम् (4) पुरुषार्थानुबन्धित्वम्

14P/275/5

67. फलस्वाम्यबोधको विधि: -
(1) प्रयोगविधि: (2) अधिकारविधि: (3) विनियोगविधि: (4) नियमविधि:
68. आकीर्णकरतानिवर्तकं कर्म -
(1) उपयुक्तकर्म (2) अवघातकर्म (3) प्रतिपत्तिकर्म (4) उपयोक्ष्यमाणकर्म
69. कतिविधं प्रकरणम् ?
(1) एकविधम् (2) त्रिविधम् (3) द्विविधम् (4) चतुर्विधम्
70. देशसामान्यं किम् -
(1) प्रकरणम् (2) लिङ्गम् (3) स्थानम् (4) वाक्यम्
71. किमर्थं प्रोक्षणादिकं कर्म -
(1) अदृष्टार्थम् (2) मानसिकम् (3) प्रायोगिकम् (4) दृष्टार्थम्
72. प्रयोगप्राशुभावबोधको विधि: -
(1) उत्तपत्तिविधि: (2) नियमविधि: (3) प्रयोगविधि: (4) विनियोगविधि:
73. तद्व्यपदोशात् नामधेयत्वं कस्य?
(1) श्येन-शब्दस्य (2) उद्भिद्-शब्दस्य (3) चित्रा-शब्दस्य (4) प्रजापति-शब्दस्य
74. कतिविधः बाधः ?
(1) चतुर्विधः (2) पंचविधः (3) षड्विधः (4) त्रिविधः

75. द्रव्यादिकमुद्दिश्य केवलं विधीयमानं कर्म -
 (1) उपकारकम् (2) आरादुपकारकम् (3) अनुपकारकम् (4) सन्निपत्योपकारकम्
76. औपवस्थे कस्य पशोरनुष्ठानम् -
 (1) आग्नेययाग्नीषोमीयस्य (2) आग्नेयस्य (3) अग्निषोमीयस्य (4) सवनीयस्य
77. तत्प्रख्यशास्त्रात् वैश्वदेवशब्दस्य किं स्वरूपत्वम् ?
 (1) कर्मनामधेयत्वम् (2) यागनामधेयत्वम् (3) देवतानामधेयत्वम् (4) द्रव्यनामधेयत्वम्
78. प्रधानक्रमेण योऽङ्गानां क्रम आश्रीयते सः -
 (1) स्थानक्रमः (2) मुख्यक्रमः (3) पाठक्रमः (4) प्रवृत्तिक्रमः
79. कस्य फलसम्बन्धोत्तरकालीनत्वम् -
 (1) अपवादस्य (2) अध्याहारस्य (3) उपलक्षणस्य (4) अतिदेशस्य
80. शुन्धनमन्त्रस्य पाठसादेश्यात् कस्य पात्राङ्गत्वम् ?
 (1) पुरोडाशस्य (2) सान्नाय्यस्य (3) चमसस्य (4) गोदोहनस्य
81. मीमांसादर्शनसूत्रकारः -
 (1) शबरस्वामी (2) गौतमः (3) कपिलः (4) जैमिनिः
82. मीमांसामते धर्मलक्षणम् -
 (1) यतोऽभ्युदयनिः श्रेयसिद्धिः (2) अपूर्वम्
 (3) यागादिरेव (4) चोदनालक्षणोऽर्थः

14P/275/5

83. अधीत्य स्नायादिति कस्य वचनम् ?

- (1) स्मृतेः (2) श्रुतेः (3) पुराणस्य (4) काव्यस्य

84. कतिविधा समाख्या?

- (1) द्विविधा (2) त्रिविधा (3) चतुर्विधा (4) पंचविधा

85. अङ्गजातं तावत् -

- (1) त्रिविधम् (2) द्विविधम् (3) षड्विधम् (4) चतुर्विधम्

86. पक्षेऽप्राप्तस्य प्रापकविधिः -

- (1) नियमविधिः (2) अपूर्वविधिः (3) विनियोगविधिः (4) उत्पत्तिविधिः

87. श्येनादियागानाम् -

- (1) अर्थत्वम् (2) अनर्थत्वम्
(3) अर्थानर्थोभयात्मकत्वम् (4) अनुभयात्मकत्वम्

88. कदा ब्राह्मणमुपनयीत -

- (1) वसन्ते (2) ग्रीष्मे (3) शरदि (4) हेमन्ते

89. मीमांसामते अप्रामाण्यम् -

- (1) स्वतः (2) परतः (3) विमर्शात्मकम् (4) निश्चयात्मकम्

90. अर्थवादस्तावत् कतिविधः न्यायप्रकाशसम्मतः -

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) षड्विधः (4) अष्टविधः

91. अग्निहोत्रादिकर्मसु केषामधिकारः -

- (1) शुद्राणाम् (2) त्रैवर्णिकानाम् (3) अनधीतवेदानाम् (4) सर्वेषाम्

92. चोदनाशब्दः -

- (1) उदासीनः (2) निवर्त्तकः (3) प्रवर्त्तकः (4) उभयार्थकः

93. पूर्वमीमांसायाः विषयः -

- (1) ब्रह्माख्यः (2) धर्माख्यः (3) अधर्माख्यः (4) जीवाख्यः

94. प्रामाण्यं मीमांसादृष्ट्या -

- (1) परतः (2) उभयात्मकम् (3) अनुभयात्मकम् (4) स्वतः

95. स्वर्गेच्छाजनितो यागविषयो यः प्रयत्नः सः -

- (1) धर्मः (2) मोक्षः (3) भावना (4) पुरुषार्थः

96. अधीते वेदे जिज्ञासा -

- (1) चतुर्विधा (2) पञ्चविधा (3) द्विविधा (4) त्रिविधा

97. मीमांसान्यायप्रकाशकारः -

- (1) पार्थसारथिमिश्रः (2) कुमारिलभट्टः (3) आपदेवः (4) कृष्णायखा

98. कुत्र प्रवर्त्तते प्रतिषेधः ?

- (1) क्रियया सह नञ् (2) पूर्वपदेन सह नञ्
(3) उत्तरपदेन सह नञ् (4) नाम्ना सह नञ्

14P/275/5

99. प्रतिषिद्धा हिंसा तावत् -

- (1) साधनगता (2) साध्यगता (3) उपायगता (4) इतिकर्तव्यतागता

100. कुत्र अवघातः नियम्यते ?

- (1) सोमयागापूर्वे (2) ज्योतिष्टमापूर्वे (3) दर्शपूर्णमासापूर्वे (4) कारिर्यपूर्वे

101. विद्वानग्निं चिनुते - इत्यत्र चिनुते इति पदेन किं विधीयते ?

- (1) यागः (2) कर्म (3) अग्निसंस्कारः (4) गुणः

102. धर्मस्य कृते प्रमाणम् -

- (1) अनुमानम् (2) शाब्दः (3) प्रत्यक्षम् (4) अर्थापत्तिः

103. ऊहादीनाम् -

- (1) अर्थवादत्वम् (2) देवतात्वम् (3) नामधेयत्वम् (4) मन्त्रत्वम्

104. शास्त्रदीपिकाकारः -

- (1) शबरस्वामी (2) प्रभाकरमिश्रः (3) पार्थसारथिमिश्रः (4) कुमारिलभट्टः

105. चित्राशब्दस्तावत् -

- (1) कर्मनामधेयपरकः (2) गुणविधिपरकः
(3) अर्थवादपरकः (4) नियमविधिपरकः

106. चातुर्मास्येषु प्रथमे पर्वणि यागास्तावत् -

- (1) अष्टौ (2) नव (3) दश (4) एकादश

107. मुक्तौ किमधिगम्यते ?

- (1) सुखं (2) प्रपञ्चः (3) आनन्दः (4) निरानन्दः

108. सूक्ष्मादिविषयेषु प्रामाण्यम् -

- (1) अर्थापत्तेः (2) अनुमानस्य (3) प्रत्यक्षस्य (4) शब्दस्य

109. कस्याधिकारः राजसूये -

- (1) ब्राह्मणानाम् (2) वैश्यानाम् (3) क्षत्रियाणाम् (4) त्रैवर्णिकानाम्

110. नैवारचरोः -

- (1) पुरुषार्थत्वम् (2) आलम्भनत्वम् (3) यागत्वम् (4) उपधानत्वम्

111. किं स्यात् संख्यायाः पृथक्त्वनिवेशात् ?

- (1) मन्त्रभेदः (2) गुणभेदः (3) कर्मभेदः (4) द्रव्यभेदः

112. कुत्रान्वयः संमार्जनादीनाम् -

- (1) अप्रधाने (2) प्रधाने (3) अनुभायात्मके (4) उभयात्मके

113. अन्तरिन्द्रियम् -

- (1) त्वक् (2) मनः (3) श्रोत्रम् (4) रसना

114. भावना तावत् -

- (1) द्विविधा (2) चतुर्विधा (3) त्रिविधा (4) षड्विधा

14P/275/5

115. शब्दार्थयोः सम्बन्धः -

- (1) आकस्मिकः (2) औत्पत्तिकः (3) कृतकः (4) अस्वाभाविकः

116. बर्हिरादिशब्दानाम् -

- (1) आकृतिवाचकत्वम् (2) संस्कारवाचकत्वम्
(3) जातिवाचकत्वम् (4) अर्थवादत्वम्

117. स्तोत्रशस्त्रयोः किमस्ति स्वरूपम् ?

- (1) अप्रधानकर्मत्वम् (2) प्रधानकर्मत्वम् (3) गुणकर्मत्वम् (4) अमुख्यकर्मत्वम्

118. के क्षणिकविज्ञानवादिनः ?

- (1) योगाचाराः (2) वैभाषिकाः (3) सौत्रान्तिकाः (4) माध्यमिकाः

119. परस्वत्वोपपादनम् -

- (1) यागः (2) दानम् (3) होमः (4) प्रतिग्रहः

120. पशुधर्माणामनुष्ठानसादेश्यात् कस्याङ्गत्वम् ?

- (1) अग्नीसोमीयसवनीयाङ्गत्वम् (2) सवनीयाङ्गत्वम्
(3) अग्नीषोमीयाङ्गत्वम् (4) न कस्याप्यङ्गत्वम्

121. कुत्र सन्निवेशः सामधेनीष्वागन्तूनाम् ?

- (1) मध्ये (2) अन्तरा (3) अन्ते (4) आदौ

122. कस्य तावत् सप्तदशारत्निः ?

- (1) ज्योतिष्टोमस्य (2) वाजपेयाङ्गभूतस्य यूपस्य
(3) दर्शपूर्णमासयोः (4) वाजपेयस्य

123. किमर्थं स्वर्गादिफलानाम् -

- (1) पुरुषार्थम् (2) क्रत्वर्थम् (3) उभयार्थम् (4) अनुभयार्थम्

124. शकृल्लोहितनिष्ठं कर्म -

- (1) प्रतिपत्तिकर्म (2) प्रयोजकम् (3) अप्रयोजकम् (4) यागार्थम्

125. कतिविधः क्रमः?

- (1) पञ्चविधः (2) चतुर्विधः (3) त्रिविधः (4) द्विविधः

126. किमभिप्रेतं वेदशब्देन ?

- (1) ब्राह्मणवाक्यं (2) मन्त्रब्राह्मणवाक्यं (3) मन्त्रवाक्यं (4) अर्थवादवाक्यं

127. कथमेकमुलूखलं नानाबीजेषु -

- (1) सम्भवात् (2) व्यवहारात् (3) विभवात् (4) प्रयोगात्

128. कस्य शेषत्वं शास्त्रदीपिकामतानुसारम् -

- (1) उपकारस्य (2) प्रयोज्यस्य (3) पारार्थ्यस्य (4) विध्यन्तविहितस्य

129. तृप्तेः मन्द्राभिभूत्याधिकरणे -

- (1) पुरुषार्थत्वम् (2) अदृष्टार्थत्वम् (3) दृष्टार्थत्वम् (4) उभयार्थत्वम्

130. किमर्थं त्यागांशस्य -

- (1) दृष्टार्थम् (2) अदृष्टार्थम् (3) दृष्टादृष्टार्थम् (4) अनुभयार्थम्

14P/275/5

131. कुत्रास्ति पूतिकस्य प्रतिनिधित्वम् ?
(1) ज्योतिष्टोमयागे (2) दर्शयागे (3) सोमयागे (4) श्येनयागे
132. प्रतिनिधिस्तावत् प्रयाजादिकार्यस्य -
(1) कदाचिदस्ति (2) क्रियान्तरे अस्ति (3) अस्ति (4) नास्ति
133. दर्शपूर्णमासादियागकर्मसु केऽधिकारिणः -
(1) स्त्रियः (2) पुरुषाः (3) वालाः (4) वधिराः
134. कस्य तावद्बलीयस्त्वम् ?
(1) ब्राह्मणपाठस्य (2) क्रमपाठस्य (3) अक्रमपाठस्य (4) मन्त्रपाठस्य
135. कुत्र प्रस्तरप्रहरणस्य कालविधिः ?
(1) वाजपेये (2) ज्योतिष्टोमे (3) सोमयागे (4) दर्शपूर्णमासयोः
136. स्थानस्य प्राबल्यं कस्यापेक्षया -
(1) श्रुतेः (2) लिङ्गस्य (3) समाख्यायाः (4) वाक्यस्य
137. पारदौर्बल्यं तावत् श्रुत्यादीनात् -
(1) शब्दार्थविप्रकर्षात् (2) शब्दविप्रकर्षात् (3) वाक्यविप्रकर्षात् (4) अर्थविप्रकर्षात्
138. चतुर्धाकरणं कस्य पुरोडाशस्य -
(1) सर्वेषाम् (2) ऐन्द्राग्न्यस्य (3) अग्नीसोमीयस्य (4) आग्नेयस्य

139. किमर्थं दर्शपूर्णमासप्रकरणे हस्तावनेजनम् -

- (1) अदृष्टार्थम् (2) हस्तसंस्कारार्थम् (3) शरीरशोधनार्थम् (4) मनःप्रणिधानार्थम्

140. कति रूपाणि यागस्य ?

- (1) द्वे (2) चत्वारि (3) त्रीणि (4) षट्

141. कति उपसदः ?

- (1) षट् (2) सप्त (3) अष्टौ (4) नव

142. कुत्रान्तर्गता अग्निष्टोमसंस्था ?

- (1) क्रतुभावनान्तर्गता (2) क्रतुभावनानन्तर्गता
(3) सर्वसंस्थान्तर्गता (4) संस्थान्तरान्तर्गता

143. दर्शादौ कर्तुः -

- (1) द्वित्वम् (2) त्रित्वम् (3) अनेकत्वम् (4) एकत्वम्

144. कतिविधाः प्रयाजाः ?

- (1) नवविधाः (2) दशविधाः (3) एकादशविधाः (4) त्रयोदशविधाः

145. कुत्र तावदागन्तुकानां निवेशः -

- (1) आदौ (2) अन्ते (3) मध्ये (4) अन्तरा

146. पञ्चशरावोदननिर्वपनं कस्मिन् यागे ?

- (1) चित्रायागे (2) दर्शपूर्णमासयागे (3) ज्योतिष्टोमयागे (4) सोमयागे

14P/275/5

147. विकृतानामैन्द्राग्न्यादीनाम् -

(1) बहु-अहः कालत्वम्	(2) द्वि-अहः कालत्वम्
(3) त्रि-अहः कालत्वम्	(4) सद्यः-कालत्वम्

148. कस्य कर्तृकत्वमाधानकर्मणि ?

(1) पुंसः	(2) सस्त्रीकस्य	(3) स्त्रियः	(4) पुंसोः

149. पूर्वमीमांसासूत्रभाष्यकारः -

(1) शङ्कराचार्यः	(2) शबरस्वामी	(3) वाचस्पतिमिश्रः	(4) वात्स्यायनः

150. वेदशब्देन किमवगम्यते ?

(1) मन्त्रवाक्यम्	(2) ब्राह्मणवाक्यम्
(3) अर्थवादवाक्यम्	(4) मन्त्रब्राह्मणवाक्यम्

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जावेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जावेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (बदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा वह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जावेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। बदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जावेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।